

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE.....	9
--------------------	---

Część I

PODSTAWY DIAGNOZY PSYCHOPEDAGOGICZNEJ	15
---	----

Rozdział 1

DIAGNOZA PSYCHOPEDAGOGICZNA – OGÓLNE

ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE (<i>E. Jarosz</i>).....	17
---	----

1.1. Pojęcie diagnozy	17
-----------------------------	----

1.2. Diagnoza w pedagogice – geneza i rozwój	21
--	----

1.3. Podstawowe zasady diagnozy psychopedagogicznej	24
---	----

Rozdział 2

UWARUNKOWANIA PROCESU DIAGNOSTYCZNEGO

(<i>E. Wysocka</i>)	29
-----------------------------	----

2.1. Kontakt diagnostyczny – podstawowe wyznaczniki, cechy i techniki budowania kontaktu	31
---	----

2.2. Opór jako przejaw zaburzeń w kontakcie diagnostycznym – objawy, źródła i techniki radzenia sobie z oporem	37
---	----

2.3. Zdolności i kompetencje wyznaczające profesjonalizm diagnosty	42
--	----

2.4. Błędy i wadliwe nastawienia diagnosty	43
--	----

2.5. Mechanizmy poznawcze modyfikujące przebieg procesu diagnostycznego	47
--	----

2.6. Katalog podstawowych reguł i zasad diagnozowania psychopedagogicznego	48
---	----

Rozdział 3

PODSTAWOWE TECHNIKI DIAGNOSTYCZNE

W PSYCHOLOGII I PEDAGOGICE (<i>E. Wysocka</i>)	51
--	----

3.1. Rozmowa i wywiad.....	54
----------------------------	----

3.2. Ankieta.....	64
-------------------	----

3.3. Obserwacja.....	67
----------------------	----

3.4. Analiza dokumentów i wytworów	76
--	----

3.5. Pomiar w naukach społecznych – możliwości wykorzystania w diagnozie psychopedagogicznej	82
---	----

3.6. Kwestionariusz jako podstawowe narzędzie w diagnostyce psychopedagogicznej	91
--	----

LITERATURA	106
------------------	-----

Część II

GŁÓWNE OBSZARY DIAGNOZY PSYCHOPEDAGOGICZNEJ – ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE

I ROZWIĄZANIA METODOLOGICZNE 109

Rozdział 1

DIAGNOZA ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZEGO RODZINY – ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE (*E. Jarosz*) 111

1.1. Rodzina w diagnozie psychopedagogicznej 111

1.2. Czynniki opisujące rodzinę jako środowisko wychowawcze 113

1.3. Podstawowe zasady poznawania rodziny jako środowiska wychowawczego 119

Rozdział 2

WYBRANE KONCEPCJE I ŚRODKI

DIAGNOZY RODZINY (*E. Jarosz*) 126

2.1. Strategie diagnozowania rodziny 126

2.2. Środki diagnozy wybranych cech rodziny – przegląd narzędzi 135

Rozdział 3

DIAGNOZA NIEKTÓRYCH PROBLEMÓW FUNKCJONOWANIA RODZINY JAKO ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZEGO

– PRZEMOC I ZANIEDBYWANIE DZIECI (*E. Jarosz*) 144

3.1. Przewidywanie – ustalanie ryzyka przemocy nad dzieckiem w rodzinie 146

3.2. Identyfikacja przypadków przemocy i diagnoza problemu 151

3.3. Główne wskaźniki przemocy i zaniedbywania dziecka w rodzinie – podstawowe symptomy i czynniki ryzyka 157

3.4. Zdobywanie danych 167

Rozdział 4

SYTUACJA SZKOLNA JAKO PRZEDMIOT DIAGNOZY

PSYCHOPEDAGOGICZNEJ (*E. Jarosz*) 172

4.1. Diagnoza środowiska wychowawczego szkoły 173

4.2. Diagnoza funkcjonowania dziecka w rolach szkolnych 177

Rozdział 5

DIAGNOZA DOJRZAŁOŚCI SZKOLNEJ JAKO

PODSTAWA PROGNOZY FUNKCJONOWANIA

DZIECKA W SYTUACJI SZKOLNEJ (*E. Wysocka*) 183

5.1. Sposoby definiowania dojrzałości szkolnej 186

5.2. Podstawowe uwarunkowania osiągania dojrzałości szkolnej 189

5.3. Diagnoza dojrzałości szkolnej – założenia metodologiczne i kryteria diagnostyczne 191

5.4. Charakter, obszary i modele diagnozy dojrzałości szkolnej	194
5.5. Podstawowe zasady diagnozowania dojrzałości szkolnej	196
5.6. Etapy postępowania diagnostycznego	197
5.7. Testy do badania dojrzałości szkolnej	199

Rozdział 6

DIAGNOZA FUNKCJONOWANIA DZIECKA

W SZKOLE (<i>E. Jarosz</i>)	204
6.1. Osiągnięcia i niepowodzenia szkolne – problemy diagnozy	204
6.2. Diagnoza przystosowania do warunków i wymagań szkolnych	214

Rozdział 7

DIAGNOZA DYSLEKSJI ROZWOJOWEJ JAKO

PODSTAWA PROGNOZY TRUDNOŚCI W UCZENIU SIĘ

– MODEL PSYCHOPEDAGOGICZNY (<i>E. Wysocka</i>)	225
7.1. Dysleksja, dysortografia, dysgrafia – ustalenia terminologiczne	226
7.2. Przyczyny i patomechanizmy dysleksji rozwojowej	229
7.3. Typy dysleksji	233
7.4. Charakterystyka zaburzeń w czytaniu i pisaniu o różnym patomechanizmie	237
7.5. Diagnoza dysleksji – założenia metodologiczne i kryteria diagnostyczne	242
7.6. Zasady diagnozy dysleksji	248
7.7. Aspekty i etapy diagnozy dysleksji	250
7.8. Wybrane metody, techniki i narzędzia diagnozy dysleksji	259
7.9. Pomoc postdiagnostyczna dziecku dyslektycznemu	277

Rozdział 8

ODMOWA CHODZENIA DO SZKOŁY JAKO ZABURZENIE

FUNKCJONOWANIA DZIECKA W SYTUACJI

SZKOLNEJ (<i>E. Jarosz</i>)	281
8.1. Odmowa chodzenia do szkoły – charakter problemu	281
8.2. Diagnoza problemu i interwencje	286

Rozdział 9

BŁĄD WYCHOWAWCZY JAKO KATEGORIA DIAGNOZY

SYTUACJI SZKOLNEJ I JAKOŚCI ŚRODOWISKA

RODZINNEGO (<i>E. Wysocka</i>)	293
9.1. Pojęcie błędu wychowawczego na tle innych zaburzeń procesu wychowania	294
9.2. Klasyfikacje błędów wychowawczych i kryteria ich tworzenia	296
9.3. Podstawowe źródła błędu wychowawczego	300
9.4. Skutki i czynniki warunkujące szkodliwość błędów wychowawczych	303

9.5. Podstawowe założenia metodologiczne, cele i kryteria diagnostyczne stosowane w identyfikacji błędów w wychowaniu ...	305
9.6. Podstawowe techniki wykorzystywane w diagnozie błędów wychowawczych	307
9.7. Zasady diagnozy błędów wychowawczych	312

Rozdział 10

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W KLASIE

SZKOLNEJ (E. Jarosz)	314
10.1. Socjometria jako podstawowy sposób pomiaru stosunków społecznych	314
10.2. Odmiany socjometrii	318
10.3. Badanie socjometryczne i jego analiza	321

Rozdział 11

TECHNIKI PROJEKCYJNE W PSYCHOPEDAGOGICZNYM DIAGNOZOWANIU SYTUACJI RODZINNEJ I SZKOLNEJ (E. Wysocka)

I SZKOLNEJ (E. Wysocka)	324
11.1. Założenia teoretyczne i cechy metod projekcyjnych	325
11.2. Klasyfikacje technik projekcyjnych	328
11.3. Podstawowe zasady i reguły stosowania technik projekcyjnych	330
11.4. Techniki projekcyjne w psychopedagogicznym diagnozowaniu rodziny	331
11.5. Techniki projekcyjne w psychopedagogicznym diagnozowaniu sytuacji szkolnej	333
11.6. Charakterystyka wybranych technik i narzędzi wykorzystujących mechanizm projekcji	335

LITERATURA	361
------------------	-----

ANEKS	379
-------------	-----

Załącznik 1. Wybrane narzędzia diagnozy rodziny (<i>fragmenty</i>)	381
--	-----

Załącznik 2. Przykłady narzędzi diagnozy przystosowania szkolnego (<i>fragmenty</i>)	391
--	-----

Załącznik 3. Narzędzia diagnozy błędów wychowawczych (<i>fragmenty</i>) ..	399
--	-----

Załącznik 4. Wybrane testy projekcyjne (<i>fragmenty</i>)	414
---	-----